

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
बी.ए.भाग ३ सत्र ५ (जुना अभ्यासक्रम) स्वाध्याय प्रश्न
ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२६

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये बी. ए भाग ३ सत्र ५ साठी जुन्या अभ्यासक्रमानुसार प्रवेशित विद्यार्थ्यांकरिता सदर अभ्यासक्रमाचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यास केंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे.

नियम :

1. निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक व इंग्रजी आवश्यक पेपरकरिता एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहे. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व सहा पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam Seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यासकेंद्रावर विहित वेळेत स्वतः पोहोच करावे किंवा पोस्टाद्वारे / कुरिअरद्वारे पाठवावेत. (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरोक्स प्रत जोडावी.
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधून आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्याय जमा केल्यानंतर तसेच त्यांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर तेच स्वाध्याय परत जमा करता येणार नाहीत
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत.
7. स्वाध्याय जमा केलेल्या विद्यार्थ्यांनी संबंधित विषयास अनुत्तीर्ण झाल्यास पुन्हा स्वाध्याय जमा करू नये फक्त अनुत्तीर्ण विषयाची लेखी परीक्षा द्यावी.

8. बी.ए.भाग — ३ चा अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२४—२०२५ पासून सुधारित करण्यात आलेला आहे.त्यामुळे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करताना विद्यार्थ्यांनी आपल्या विषयाच्या सदर अभ्यासक्रमाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करावे.सदरचा अभ्यासक्रम www.unishivaji.ac.in या विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठ्यक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्याचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

**B.A Part - III Sem. V Assignment Questions : Marathi, Hindi, English,
Ardhamagadhi and Urdu (Old Syllabus)
October / November 2026 Exam**

**बी. ए. भाग - 3 सत्र - 5 स्वाध्याय प्रश्न : मराठी, हिंदी, इंग्रजी, अर्धमागधी व उर्दू (जुना अभ्यासक्रम)
ऑक्टोबर / नोव्हेंबर 2026 परीक्षा**

बी. ए. भाग ३ करिता प्रवेशित झालेल्या सर्व विषयाच्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्पेशल विषयाच्या स्वाध्यायाबरोबर इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory) पेपरचे स्वाध्याय जमा करणे अनिवार्य आहे.

बी. ए. भाग ३, सत्र ५ इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory)
English for Communication

1) Major themes depicted in the prescribed poems.

OR

2) Write a full job interview for the post of a Regional Manager of a private company based in Pune. Imagine the clear conversation between Interviewer and Interviewee.

मराठी : अभ्यासपत्रिका क्रमांक: 7 साहित्यविचार

१) ललित व ललितेतर साहित्यातील साम्यभेद स्पष्ट करा.

किंवा

२) 'अतिशयोक्ती' व 'उपमा' अलंकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

मराठी : अभ्यासपत्रिका क्रमांक: 8 मराठी भाषा व भाषाविज्ञान

१) भाषाउत्पत्तीच्या सिद्धांताविषयी चर्चा करा.

किंवा

२) स्वन-स्वनिम-स्वनांतर ही साखळी सोदाहरण विशद करा.

मराठी : अभ्यासपत्रिका क्रमांक: 9 मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते इ.स 1500)

१) साती ग्रंथाचा परिचय करून द्या.

किंवा

२) नामदेवांच्या अभंगरचनेचा थोडक्यात परिचय करून द्या.

मराठी : अभ्यासपत्रिका क्रमांक: 10 मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी

१) वैचारिक लेखनाची संकल्पना व स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) आंतरजालावरील (Internet वरील) मराठी संकेतस्थळांचा स्थूल परिचय करून द्या.

मराठी : अभ्यासपत्रिका क्रमांक 11: वाङ्मयीन प्रवाहाचे अध्ययन: अनुभवकथन

१) मराठीतील अनुभवकथन लेखनाची परंपरा स्पष्ट करा.

किंवा

२) 'एका लोकलढ्याची यशोगाथा'ची आशयसूत्रे थोडक्यात स्पष्ट करा.

हिंदी: प्रश्नपत्र क्र. VII विधा विशेष का अध्ययन

१) अनबीता की कथावस्तु लिखिए।

अथवा

२) कमलेश्वर का व्यक्तित्व कृतित्व लिखिए।

हिंदी: प्रश्नपत्र क्र. VIII साहित्यशास्त्र

१) काव्य ते तत्वों को विशद किजिए

अथवा

२) वीर रस का सोदाहरण विवेचन किजिए

हिंदी: प्रश्नपत्र क्र. IX हिंदी साहित्य का इतिहास

१) आदिकालीन परिस्थितियाँ लिखिए।

अथवा

२) कबीर के व्यक्तित्व एवं साहित्य का सामान्य परिचय लिखिए।

हिंदी: प्रश्नपत्र क्र. X प्रयोजनमूलक हिंदी

१) नौकरी के लिए आवेदन पत्र तैयार कीजिए।

अथवा

२) जनसंचार माध्यम का अर्थ स्वरूप स्पष्ट कर दीजिए।

हिंदी: प्रश्नपत्र क्र. XI भाषा विज्ञान और हिंदी भाषा

१) भाषा की विशेषता लिखिए।

अथवा

२) देवनागरी लिपि की वैज्ञानिकता स्पष्ट करें।

English : Paper VII : Introduction to Literary Criticism

1) Explain the function of literary criticism.

OR

2) Write a note on Johnson's defence of Shakespearean tragedy – comedy

English : Paper – VIII : English Poetry

1) Write a note on John Donne as a Metaphysical poet.

OR

2) Discuss the characteristics of 'Elizabethan Poetry' that you have studied.

English : Paper – IX : English Drama

1) How does Oscar Wilde handle the theme of love in *The Importance of Being Earnest*.

OR

2) Common elements of Drama.

English : Paper No – X : English Novel

1) Aspects of the novel.

OR

2) Explore the various themes depicted in *The Old Man and The Sea* by Ernest Hemingway.

English : Paper- XI : Language And Linguistics

1) Discuss. Charles Hockett's characteristics of Human Language.

OR

2) Write a brief note on Morphology.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ७ :— जैनतत्त्वज्ञान (अष्टपाहुड)

- १) 'सूत्रपाहुड' अध्ययाचा सारांश देऊन बोध स्पष्ट करा.
किंवा
 - २) ज्ञान व ज्ञानाचे श्रेष्ठत्व वर्णन करा.
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ८ :— प्राकृत काव्य (कंसवहो)

- १) प्राकृत काव्य साहित्याची वैशिष्ट्ये सांगा.
किंवा
 - २) कृष्णाने आपल्या माता-पित्यांची कारागृहातून सुटका कशी केली ते स्पष्ट करा.
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ९ :— प्राचीन प्राकृत साहित्य

- १) आस्थिर-चंचल स्वभावाचे कासव कोल्ह्याचे भक्ष्य कसे झाले ते स्पष्ट करा.
किंवा
 - २) विजयचोराने धनसार्थवाहच्या मुलाची हत्या का केली ?
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक १० :— प्राकृत सट्टक साहित्य

- १) विभ्रमलेखा राणीने कर्पूरमंजरीस बंदीस कसे केले ते स्पष्ट करा.
किंवा
 - २) विदुषकाने आपल्या पांडित्याची परंपरा कशी स्पष्ट केली.
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ११ :— प्राकृत व्याकरण

- १) प्राकृत भाषेतील वर्ण बदल स्पष्ट करा.
किंवा
 - २) महाराष्ट्री प्राकृत भाषेची वैशिष्ट्ये लिहा.
-

2 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے ۰۰ (10)

1 سرسید احمد خان کے سماجی پہلوؤں پر تفصیلی نوٹ لکھیے ۰

2 سرسید احمد خان کے حیات و ادبی خدمات پر تفصیلی نوٹ لکھیے

Paper no.VIII.8

1 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے ۰۰ (10)

1 اشتہار کی تعریف اور زبان پر روشنی ڈالیے۔

2 اشتہار کے مقاصد بیان کیجیے۔ اشتہار کے ذرائع اور قسمیں پر تفصیلی نوٹ لکھے؟

Paper no.IX.9

2 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے (10)

1 کارل مارکس کے تنقیدی نظریات پر نوٹ لکھے؟ 1 2 تنقید کی تعریف اور آغاز و ارتقاء -

3 تنقید و تحقیق کی تعریف اور آغاز و ارتقاء پر تفصیلی نوٹ لکھے

Paper no.X.10

2 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے ۰۰ (10)

1 رومانی تحریک سے کون وابستہ تھے اس پر تفصیلی نوٹ لکھے

2 اودھ پنچ کا آغاز و ارتقاء کس طرح ہوا اس پر تفصیلی نوٹ لکھیے

Paper no.XI.11

2 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے (10)

راجندر سنگھ بیدی حیات و ادبی خدمات پر تفصیلی نوٹ لکھیے

2 راجندر سنگھ بیدی کا ناول 'ایک چادر میلی کا خلاصہ' لکھیے۔